

अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांतील मान्यवर
व्यक्तींचे स्मारक बांधणे तसेच सांस्कृतिक व
ऐतिहासिक दृष्ट्या महत्त्व असलेल्या स्थळांचा
विकास करणे यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना अनुदान
मंजूर करण्याबाबत-

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : बैठक-२०१६/प्र.क्र.४३७/बांधकामे

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : ३० मार्च, २०१७

संदर्भ :- १.शासन निर्णय,सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र.बीसीएच
२०१४/प्र.क्र.६१/बांधकामे दि.१६ डिसेंबर २०१५

२.शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक
बैठक २०१६/प्र.क्र.४३७/बांधकामे, दि.६ जानेवारी, २०१७.

३.शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक
बैठक २०१६/प्र.क्र.६२५/बांधकामे, दि.१० जानेवारी, २०१७.

४.शासन पत्र क्र.बैठक २०१६/प्र.क्र.५५६/बांधकामे दि.१५/२/२०१७

प्रस्तावना :-

संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये,अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांतील मान्यवर
व्यक्तींचे स्मारक बांधणे तसेच सांस्कृतिक व ऐतिहासिक दृष्ट्या महत्त्व असलेल्या स्थळांचा विकास
करणे यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना अनुदान मंजूर करण्याविषयीचे निकष व मार्गदर्शक तत्वांना
मान्यता देण्यात आली आहे.सदर शासन निर्णयात नमूद करण्यात आलेल्या विहित
कार्यपद्धतीनुसार, या योजनेतर्गत विविध संस्थांकडून प्राप्त प्रस्तावांची छाननी करून
आयुक्त,समाज कल्याण आयुक्तालय,पुणे यांच्याकडून मा.मंत्री,सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य
यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत समितीच्या मान्यतेसाठी या विभागास वेळोवेळी पाठविण्यात आले
आहेत.सदर प्रस्तावांवर शासनस्तरावर निर्णय घेण्यासाठी,संदर्भ क्र.१ येथील शासन
निर्णयान्वये,मा.मंत्री (सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग) यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत
समितीची बैठक दि.१३ जुलै,२०१६,दि.७ सप्टेंबर २०१६ व दि.२० ऑक्टोबर, २०१६ रोजी संपन्न
झाली.सदर बैठकीमध्ये आयुक्त,समाज कल्याण,पुणे यांच्याकडून प्राप्त प्रस्ताव समितीने विचारार्थ
घेण्यात आले.समितीने सदर प्रस्तावांबाबत घेतलेल्या प्रकरण निहाय निर्णयांच्या
अनुषंगाने,सोबतच्या विवरणपत्र अ मध्ये दर्शविण्यात आलेल्या एकूण १७ प्रस्तावांना तत्त्वतः मान्यता
देण्यात आली आहे. समितीने दिलेल्या मान्यतेनुसार सदर कामांना लागणान्या निधी वितरणाची
बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

अनुसूचित जाती व नवबौध्द घटकांतील मान्यवर व्यक्तींचे स्मारक बांधणे तसेच सांस्कृतिक व ऐतिहासिक दृष्ट्या महत्त्व असलेल्या स्थळांचा विकास करणे यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना अनुदान मंजूर करणे या योजनेसाठी, सन २०१६-१७ च्या अर्थसंकल्पात “मागणी क्रमांक एन-३, २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण-०१, अनुसूचित जातीचे कल्याण, ८००, इतर खर्च, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- राज्य योजनांतर्गत योजना, (०५), स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदाने, (०५)(०२) स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदाने (वि.घ.यो.) (२२२५ ३६३६), ३१-सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षाखाली रु.४० कोटी (रु.चाळीस कोटी फक्त) नियतव्यय अर्थसंकल्पित करण्यात आला आहे. यातील ८० % निधी रु.३२ कोटी बीडीएस प्रणालीवर उपलब्ध करण्यात आले आहेत. सोबतच्या विवरणपत्र “अ” मध्ये दर्शविल्यानुसार एकूण १७ प्रस्तावांना देण्यात आलेल्या तत्त्वतः मान्यतेनुसार रु.४० कोटी तरतूदीपैकी, नियंत्रक अधिकारी आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे या कार्यालयास वितरीत करण्यात आलेल्या ८०% तरतूद रु.३२ कोटी पैकी प्रकरणनिहाय स्वतंत्र आदेश निर्गमित करून निधी वितरीत करण्यात आलेली रक्कम वजा जाता उर्वरित रक्कम आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांनी आहरीत करून सदरहू तरतूद ठेव अंशदान स्वरूपात समन्वयक तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पुणे यांच्या अधिनस्त ठेवण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे. यानुसार आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांनी कार्यवाही करावी.

२. सोबतच्या विवरणपत्र अ मध्ये दर्शविलेल्या तत्त्वतः मान्यता देण्यात आलेल्या १७ स्थळे / ठिकाणे याबाबतचे सविस्तर प्रस्ताव हे संदर्भ क्र.१ येथील, शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक बीसीएच - २०१४ / प्र.क्र. ६१ / बांधकामे, दिनांक १६ डिसेंबर, २०१५ अन्वये ठरविण्यात आलेल्या निकष व मार्गदर्शक तत्वानुसार विहीत मार्गाने आयुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्यामार्फत शासनास सादर करण्यात यावेत. या अंतर्गत निवड केलेल्या व मान्यता दिलेल्या ठिकाण / स्थळांच्या प्रस्तावास स्वतंत्रपणे तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता देण्यात येईल. निधीचे वाटप व निधी वितरणाचे नियम संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयातील अटी व शर्तीनुसार राहतील. उपरोक्तपणे सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अधिनस्त ठेवअंशदान स्वरूपात ठेवण्यात आलेल्या निधीतून, करण्यात आलेल्या कामांच्या प्रगतीचा व खर्चाचा अहवाल कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पुणे यांनी यांनी वेळोवेळी शासनास सादर करावा.

३. या योजनेअंतर्गत होणारा खर्च हा “मागणी क्रमांक एन-३, २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण-०१, अनुसूचित जातीचे कल्याण, ८००, इतर खर्च, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- राज्य योजनांतर्गत योजना, (०५), स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदाने, (०५)(०२) स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदाने (वि.घ.यो.) (२२२५३६३६), ३१-सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षाखाली सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात मंजूर तरतूदीमधून खर्ची टाकण्यात यावा. याकरीता आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे यांना

आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत असून त्यांनी संबंधित संस्थेकडून संदर्भाधीन शासन निर्णयातील निधी वितरणविषयक अटींची पूर्तता होत असल्याची खातरजमा करून, वित्त विभागाने विहीत केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार त्या त्या टप्प्यावर सदरहू कामांकरीता निधी वितरीत करावा.

४. प्रस्तुतचा शासन निर्णय, संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये, मा.मंत्री, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत करण्यात आलेल्या समितीस दिलेल्या अधिकारानुसार तसेच वित्तिय अधिकार, नियम पुस्तिका, १९७८, भाग पहिला, उपविभाग-पाच, अनुक्रमांक १ महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियम पुस्तिकेतील परि.क्र.१३४ खाली प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०३३१११५७०२५४२२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अ.कों.आहिरे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. विरोधी पक्ष नेता, विधान सभा, विधान परिषद, विधानमंडळ, मुंबई.
- ४) सर्व सन्माननीय संसद सदस्य, विधानमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य.
- ५) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, मुंबई / महाराष्ट्र-२, नागपूर.
- ६) प्रधान सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
- ७) आयुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ८) महासंचालक, डॉ बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण केंद्र पुणे.,
- ९) मा. मंत्री, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य यांचे खाजगी सचिव
- १०) मा. राज्यमंत्री, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य यांचे खाजगी सचिव
- ११) सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य
- १२) सर्व सहायक आयुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य
- १३) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- १४) निवडनस्ती, कार्यासन-बांधकामे, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मुंबई.

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: बैठक्र २०१६/प्र.क्र.४३७/बांधकामे दि.३० मार्च २०१७
सोबतचे विवरणपत्र-अ

अ.क्र	शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र.बीसीएच २०१४/ प्र.क्र.६१/ बांधकामे दि.१६ डिसेंबर २०१५ च्या तरतूदीनुसार स्वयंसेवी संस्थांकडून प्राप्त प्रस्तावांचा तपशिल	अंदाजित रक्कम रुपये
१	अहिल्याबाई होळकर बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, मु.सिहोरा, ता.पारशिवणी, जि.नागपूर विपश्यना केंद्र इत्यादी उभारण्याचा प्रस्ताव-	रु.२ कोटी
२	मौजे वलनी, खसरा क्र.५, ता.हिंणगा, जि.नागपूर येथे डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर अभ्यासकेंद्र व वाचनालयाचे बांधकाम करण्याकरीता अनुदान मंजूर करण्याचा प्रस्ताव-	रु.९८.९७ लक्ष
३	बुध्दवन (रामगिरी) ता.कळमेश्वर, जि.नागपूर येथील पर्यटन स्थळाचा विकास करण्याकरीता निधी उपलब्ध करून देण्याबाबतचा प्रस्ताव-	रु.२ कोटी
४	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर स्मारक समिती, किनवली, ता.शहापूर, जि.ठाणे या स्वयंसेवी संस्थेला अनुदान देण्याबाबत-	रु.२ कोटी
५	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर सभागृह आणि मेडीटेशन सेंटर तसेच आयएस, युपीएससी, एमपीएससी, आयपीएस अभ्यासक्रम सेंटरच्या बांधकामाकरीता अनुदान मिळणेबाबत दिपांकर विपश्यना मेमोरीयल ट्रस्ट मु.कासने, पो.वाशिंद ता.भिवंडी, जि.ठाणे -	रु.२ कोटी
६	जेतवन बहुउद्देशीय वास्तुच्या निर्माण कार्यासाठी विशेष आर्थिक सहाय्य मिळण्याबाबत बोधिसत्व डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर कल्चरल फाउंडेशन, नंदुरबार -	रु.२ कोटी
७	दिक्षाभूमी, नागपूर येथील डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर समितीद्वारे मध्यवर्ती स्मारकाच्या अनुषंगाने सभागृह व ग्रंथालयाच्या इमारतीकरीता विद्युत पुरवठा व जनरेटर लावण्याबाबत-	रु.३१ लक्ष
८	क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांचे जन्मगाव नायगाव ता.खंडाळा, जि.सातारा येथील स्थळांचा विकास करणे-	रु.९९.९९ लक्ष
९	मिलींद बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, शेगांव, जि.बुलढाणा	१४,६१,८००/-
१०	देवळाली कॅम्प, जि.नाशिक बौद्ध विहार व प्रशिक्षण केंद्र बांधण्यास अनुदान	६७,२०,६९०/-
११	बुध्द संदेश शिक्षण, कोटंबा ता.बाभुळगाव जि.यवतमाळ -	२ कोटी
१२	सामनगांव येथे बौद्ध विहार व सांस्कृतिक केंद्र मंजूर करणेबाबत	९१,६७,८८५/-
१३	एकलहरा येथे बौद्ध विहार व सांस्कृतिक केंद्र मंजूर करणेबाबत	९१,६७,८८५/-
१४	संत रोहिदास भवन , परळ, मुंबई	रु.८,७१,३५,७७५/-
१५	नागार्जुन ट्रेनिंग इन्स्टीट्यूट , नागलोक, नागपूर	२ कोटी
१६	महात्मा फुले, आंबेडकर शैक्षणिक व सांस्कृतिक प्रतिष्ठान, हरसुल, ता.दिग्रस जि.यवतमाळ	२ कोटी
१७	भारतीय बौद्ध महासभा, पुणे	२ कोटी